

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

PROPIETATIA PARȚIALĂ A STATULUI ROMÂNIA

Prima de lucru este în 120 minute. Trebuie să
răspundeți la toate întrebările. Nu este permis să
se folosească calculator sau orice alt mijloc de
ajutor. Întrebările sunt în limba română și în
limba engleză. Răspunsurile trebuie să fie în
limba română.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

ЗА ФИЛОЛОШКЕ ГИМНАЗИЈЕ И ОДЕЉЕЊА

În testul de admitere se vor pune întrebări
de cultură generală și de cunoaștere a limbii
române.

Testul de admitere este în limba română
și în limba engleză.

СТЕПАНОВИЋ

Јуни, 2015. године

ПРОЧИТАЈ ПАЖЉИВО УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ ТЕСТА!

Време за израду теста је 120 минута. Пре него што одговориш, пажљиво прочитај питање. Дежурири професори не пружају додатна обавештења о питањима, осим уколико она – због техничке грешке – нису довољно читљива. Одговоре на питања можеш најпре написати обичном (графитном) оловком. Признају се, међутим, само одговори написани хемијском оловком или калиграфским пером. Не признају се одговори у којима је нешто цртано, доцртао или исправљено белилом. Такође се не признају непотпуни одговори, зато пажљиво ради и добро размисли пре него што упишеш коначан одговор.

На тесту није дозвољено исписивати податке о ученику нити цртати било какве знакове.

Води рачуна о томе да је решавање теста временски ограничено.

СРЕЋНО!

ТЕСТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ
на пријемном испиту у филолошким гимназијама и одељењима
школска 2015/2016. година

Питање број	П и т а њ е	Поени
1.	<p>Заокружи слово испред имена словенских просветитеља који су преводили црквене књиге са грчког на старословенски језик.</p> <p>а) Ћирило и Методије б) Стефан Немања и Свети Сава в) Вук Карацић и Јернеј Копитар</p>	
2.	<p>Вукову реформу књижевног језика образложио је па научној основи 1847. године, а образложење написао народним језиком:</p> <p>а) Вук Карацић б) Петар II Петровић Његош в) Ђура Даничић</p> <p style="text-align: center;">Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
3.	<p>Правило <i>пиши као што говориш</i> Вук Карацић је преузео од:</p> <p>а) Јернеја Копитара, б) Ђуре Даничића в) Аделунга (Johan Kristof Adelung)</p> <p style="text-align: center;">Заокружи слово испред тачног одговора</p>	
4.	<p>Допуни.</p> <p>Вук Карацић је 1836. године у своју азбуку увео слово за сугласник _____ .</p>	
5.	<p>У низовима заокружи слово за глас који не припада наведеној скупини сугласника.</p> <p>а) С т р у ј н и (фрикативни): С, З, Ш, Ж, Ћ, Ф, Х б) С л и в е н и (африкате): Њ, Џ, Ћ, Ђ, Ч, Џ в) П р а с к а в и (експлозивни): П, Б, Т, Д, К, Г, В</p>	
6.	<p>У наведеном примеру подвуци речи у којима је остварено јотовање.</p> <p>Сваки пут рођак нам донесе по неколико килограма грожђа.</p>	

11.	<p><u>Катарина је стајала испред малог ресторана, ослонивши се на кишобран дискретних боја.</u></p> <p>Поред примера наведи назив за употребљени падежни облик.</p> <p>а) Катарина: _____</p> <p>б) испред малог ресторана: _____</p> <p>в) на кишобран: _____</p> <p>г) дискретних боја: _____</p>	
12.	<p><u>Вративши се у стан морао сам да одлучим шта би било ако одем.</u></p> <p>Поред примера наведи назив за употребљени глаголски облик.</p> <p>а) Вративши се: _____</p> <p>б) морао сам: _____</p> <p>в) одлучим: _____</p> <p>г): би било _____</p>	
13.	<p><u>Дошао ја у кућу, а њега нема.</u></p> <p>Подвучени глаголски облик је:</p> <p>а) аорист</p> <p>б) имперфекат</p> <p>в) крњи перфекат</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
14.	<p><u>Много је важније ако запишем све што се дешавало.</u></p> <p>Подвучена реч је:</p> <p>а) придев</p> <p>б) прилог</p> <p>в) речца</p>	
15.	<p><u>Отац, мајка и ја чекамо на обали.</u></p> <p>Поред примера наведи назив за граматичку службу (функцију) наведених речи:</p> <p>а) Отац, мајка, ја: _____</p> <p>б) чекамо: _____</p> <p>в) на обали: _____</p>	

16.	<p>Алекса, старији син мога суседа, донео је са путовања бамбусову трску.</p> <p>Поред примера наведи назив за граматичку службу (функцију) наведених речи:</p> <p>а) старији син мога суседа: _____</p> <p>б) мога суседа: _____</p> <p>в) бамбусову трску: _____</p>	
17.	<p>Реченица <i>Деца су почела да трче према реци</i> има:</p> <p>а) један предикат</p> <p>б) два предиката</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
18.	<p>Када сам се враћао кући, моја узнемиреност је расла.</p> <p>а) Подвуци везник зависне реченице.</p> <p>б) Зависна реченица припада:</p> <p>б1) месној</p> <p>б2) временској</p> <p>б3) условној</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
19.	<p>Мада већина грађана загађење прихвата као чињеницу живота не размишљајући много о могућим последицама, поједини заиста носе на лицима заштитне маске од газе или пластике.</p> <p>Усправном цртом обележи границу између простих реченица у сложеној.</p>	
20.	<p>У кућицу иза примера препиши број одговарајућег напоредног односа у коме се сложена реченица налази.</p> <p>а) Девојчица или учи или вежба виолину. []</p> <p>б) Сусед је прихватио позив, али се није појавио. []</p> <p>в) Планинари су се одморили и наставили путовање. []</p> <p>1. саставни однос</p> <p>2. раставни однос</p> <p>3. супротни однос</p>	

21.	<p>Заокружи суфикс у речима: РУЧИЦА, РУЧЕТИНА, ПСЕТАНЦЕ</p>	
22.	<p>У низу подвуци речи које су синоними глагола ГОВОРИТИ: ћутати, размишљати, мрмљати, скривати, беседити, причати</p>	
23.	<p>Архаизми су: а) речи које се употребљавају само у једном дијалекту б) речи старијег порекла в) речи новијег порекла г) нове речи настале превођењем са страног језика на српски језик</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
24.	<p>Заокружи слова испред шест правилно написаних примера.</p> <p>а) Дали је то био онај гледаоц? б) Милане, пожури да не закасниш! в) Предавање је одржала др Јелена Марковић. г) Аутобус само што није дошо. д) Купио је две хемиске оловке. ђ) Била је и у Сремским Карловцима. е) Јован Јовановић Змај је мој омиљени песник. ж) У Бечу су се срели Шумадинац и Моравец. з) На утакмици је било хиљаду песто гледалаца. и) И она је била једанпут. ј) Прошо је мало пре. к) Можда, је већ рекао.</p>	
25.	<p>Исправљајући начињене грешке, препиши пример писаним словима ћирилице.</p> <p>Додуше није се знало да је мој пра деда у време Првог Светског Рата био на јадранском мору.</p> <hr/> <hr/>	

26.	<p>Пренознај и напнши назив подвучене стилске фигуре.</p> <p>а) „Можда се најлепше бива <u>већи</u> <u>још већи</u> <u>највећи.</u> <u>ћутећи</u> сасвим <u>ћутећи</u>”</p> <hr/> <p>б) „Једанпут дође јој у сан неко и каже да не плаче више, биће њен син <u>велики као јаблан.</u>”</p> <hr/>	
27.	<p>Заокружи слово испред тачне тврдње у свим појединостима.</p> <p>а) Кмет Симан је главни јунак Аидрићеве приповетке <i>Хајдуци</i>.</p> <p>б) Путописи и новеле су дела која припадају књижевно-научним врстама.</p> <p>в) Цезура је посебна врста паузе која дели стих на два дела, а у епском десетерцу долази после четвртог слога.</p> <p>г) Александар Вучо је написао драму <i>Ђачки растанак</i>.</p>	
28.	<p>Прочитај наведени одломак и одговори на постављена питања.</p> <p><i>Миона остаде самохрана с троје сирочади. Два синчића и једна кћи. Све једно другом до увета. Најстаријем, Огњану, беше тек седма година. Сеоску кућу не може задесити грђа несрећа него кад остане без мушке главе. Та је несрећа задесила још многе куће у овоме крају. Многа удовица зажалила је и прежалила свога домаћина. После годину – две дана нека се преудаде; нека оде у род и одведе децу туђем оцу. Сибинова Миона не хтеде се угледа на своје, по несрећи, друге. Отресита и вредна жена прихвати у своје руке и тешке ратарске послове.</i></p> <p>а) Иаслов дела је _____.</p> <p>б) Име и презиме аутора дела је _____.</p> <p>в) Књижевна врста којој дело припада је _____.</p> <p>г) Књижевни род коме дело припада је _____.</p>	
29.	<p>Прецртај појам који не припада следећем низу:</p> <p>а) трагедија, комедија, поема, фарса, водвиљ, трагикомедија</p> <p>б) градација, хипербола, епитет, оноματοпеја, осмерац</p> <p>в) увод, епизода, заплет, кулминација, перипетија, расплет</p> <p>г) Коста Трифковић, Стеван Раичковић, Васко Попа, Мика Антић</p>	

30.	<p>Напиши име и презиме народног епског јунака о коме је реч:</p> <p>а) Он је ускок који је са својим побратимом Илијом Смиљанићем провео десет година у турском заробљеништву. Када се вратио у родни Котар затекао је сватове како просе његову супругу Јелу.</p> <p>Он се зове _____.</p> <p>б) Једини међу браћом који је поштовао договор и дату реч док су градили Скадар. Када је схватио да ће му супруга бити жртвована, каже да је имао „од злата јабуку”, а она је жива узидана у темеље новог града.</p> <p>Он се зове _____.</p> <p>в) Отишао је на двобој моћном аги, не би ли у сукобу заменио свог остарелог оца. Од сигурне смрти га је спасио његов коњ. Мада је победио непријатеља, по повратку умало да га грешком није убио рођени отац јер се преобукао у агину одећу, те га отац није одмах препознао.</p> <p>Он се зове _____.</p>	
31.	<p>Заокружи слово испред тврдње која се не односи на Светог Саву:</p> <p>а) Он је први српски књижевник.</p> <p>б) Написао је неколико дела који су одређивали правила живота и рада у српским манастирима: <i>Карејски типик</i>, <i>Хиландарски типик</i>, <i>Студенички типик</i>.</p> <p>в) У народним легендама и предањима назива се често вучјим пастиром, који влада вуковима а они испуњавају његова наређења.</p> <p>г) У епским народним песмама увек се појављује уз своју браћу Драгутина и Милутина.</p>	
32.	<p>Доврши реченице:</p> <p>а) Песничко средство које се често користи и у народној и у ауторској књижевности. То је скраћено поређење у коме се изоставља предмет који се пореди и само се именује онај са којим се пореди. Речи се замењују по сличности без поредбеног везника „као”. То песничко средство (стилска фигура)</p> <p>назива се _____.</p> <p>б) Врста лирске песме са изразито тужним осећањем у којој се тугује за нечим што је неповратно изгубљено,</p> <p>назива се _____.</p> <p>в) Посебан облик у коме се исмејавају проблеми друштва. Она не изазива весело и раздраган смех, већ буди и покреће горка сазнања о тешкоћама свакодневице.</p> <p>Она се назива _____.</p> <p>г) Текст у коме се хронолошки ређају догађаји из живота аутора тако што се из дана у дан бележи оно што је важно. Некада је запис сасвим кратак, а некада то може бити дуго и развијено приповедање. Та књижевно-научна врста</p> <p>назива се _____.</p>	

33.	<p>У кућицу испред наслова дела напиши одговарајући број којој књижевној врсти припада:</p> <table border="0"> <tr> <td>☐ Гавран и лисица</td> <td>1. лирска описна песма</td> </tr> <tr> <td>☐ Подне</td> <td>2. епска народна песма</td> </tr> <tr> <td>☐ Робинсон Крусо</td> <td>3. басна</td> </tr> <tr> <td>☐ Еро и кадија</td> <td>4. бајка</td> </tr> <tr> <td>☐ Биберче</td> <td>5. шаљива народна прича</td> </tr> <tr> <td>☐ Бој на Мишару</td> <td>6. роман</td> </tr> <tr> <td>☐ Грађанин племић</td> <td>7. трагедија</td> </tr> <tr> <td>☐ Ромео и Јулија</td> <td>8. комедија</td> </tr> </table>	☐ Гавран и лисица	1. лирска описна песма	☐ Подне	2. епска народна песма	☐ Робинсон Крусо	3. басна	☐ Еро и кадија	4. бајка	☐ Биберче	5. шаљива народна прича	☐ Бој на Мишару	6. роман	☐ Грађанин племић	7. трагедија	☐ Ромео и Јулија	8. комедија	
☐ Гавран и лисица	1. лирска описна песма																	
☐ Подне	2. епска народна песма																	
☐ Робинсон Крусо	3. басна																	
☐ Еро и кадија	4. бајка																	
☐ Биберче	5. шаљива народна прича																	
☐ Бој на Мишару	6. роман																	
☐ Грађанин племић	7. трагедија																	
☐ Ромео и Јулија	8. комедија																	
34.	<p>Према наведеним подацима препознај и напиши имс и презиме писца о коме је реч:</p> <p>а) Стварао је крајем XIX и почетком XX века. Један је од највећих српских сатиричара. Међу најпознатијим су: <i>Мртво море</i>, <i>Вођа</i>, <i>Данга</i>, <i>Марко Краљевић по други пут међу Србима</i>.</p> <hr/> <p>б) Једна је највећих наших песникиња, чије је песништво обележило скоро цео XX век. Рођена је у Рабровици (код Ваљева). Радила је као професор и била члан Српске академије наука и уметности од 1954. године. Сахрањена је у Бранковини, а сваког маја додељује се значајна књижевна награда која носи њено име. Међу њеним најпознатијим песмама налази се <i>Стрепња</i>, <i>Опомена</i>, <i>Пролетња песма</i>.</p> <hr/> <p>в) Значајан српски писац, који је још док је био гимназијалац у Сарајеву избачен због сукоба са властима. Његово најпознатије дело <i>Јазавац пред судом</i> одиграло је важну улогу у борби против аустроугарске власти. Међу осталим делима, издвајају се приповетке <i>Јаблан</i> и <i>Кроз међаву</i>.</p> <hr/> <p>г) У свету је познат првенствено као хумористички писац за децу. Међу његовим делима значајна су: <i>Доживљаји Тома Сојера</i>, <i>Доживљаји Хаклбери фина</i>, <i>Краљевић и просјак</i>, <i>Јенки на двору краља Артура</i>. У својим бројним делима често је описивао доживљаје из детињства и младости.</p> <hr/>																	
35.	<p>Заокружи слова испред два аутора и њихових текстова у којима се писало о догађајима из Другог светског рата:</p> <p>а) Ана Франк: <i>Дневник</i></p> <p>б) Милош Црњански: <i>Сеобе</i></p> <p>в) Милутин Бојић: <i>Плава гробница</i></p> <p>г) Десанка Максимовић: <i>Крвава бајка</i></p> <p>д) Стефан Митров Љубиша: <i>Кањош Мацедоновић</i></p>																	

36.	<p>Одреди облике казивања (форме приповедања) у следећим одломцима:</p> <p>а) „ – Ти рече да ти је име... – Станко. – Ја, ја... Станко! Па, велиш рад си да будеш хајдук? – То ми је жеља!”</p> <p>Облик казивања је _____.</p> <p>б) „Пише се о њему да и он, дете од седам година будући, остави родитеље и оде у калуђере. У исто време митрополит, за нешто срдит на старца, сметне га с игуманства и заповеди му да пође на неко време у Шишатовац.”</p> <p>Облик казивања је _____.</p> <p>в) (Пилипенда је на свој начин помало и размишљао о злом удесу) „Бого мој, зашто ти шаљеш глад на људе, кад је мени, јадном тежаку, жао и стоке кад гладује?! И зашто баш шаљеш биједу на нас тежаке, који те славимо више него Лацмани, сити и објесни?! Али, опет, хвала ти, кад даде да смо ми најсиромашнији најтврђи у вјери, те волијемо душу, него трбух!...”</p> <p>Облик казивања је _____.</p> <p>г) „Запаљено смреково коријење давало је више дима него пламена, дим је плавио мрачну кућицу, дизао се под сламени кров, покушавајући да изађе кроз једини отвор на крову.”</p> <p>Облик казивања је _____.</p>	
37.	<p>Заокружи слово испред имена два писца који нису били савременици (нису живели и стварали у истом веку):</p> <p>а) Ђура Јакшић и Бранко Радичевић б) Добрица Ћосић и Стеван Раичковић в) Жан Батист Молијер и Васко Попа</p>	
38.	<p>Напиши врсту риме остварене у наредној строфи:</p> <p>„То бејаше Растко. Син Немањин то је, Што је царске дворе оставио своје – Јер га љубав гони, јер га жеља слама, Да постане слугом Божијега храма.”</p> <p>Ова врста риме назива се _____.</p>	

39.	<p>Напиши назив књижевног дела у коме се јавља наведени лик, као и књижевни род коме то дело припада:</p> <table border="1" data-bbox="327 286 1353 667"> <thead> <tr> <th data-bbox="327 286 592 324">Лик</th> <th data-bbox="592 286 1034 324">Дело</th> <th data-bbox="1034 286 1353 324">Књижевни род</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="327 324 592 409">а) миинистар Тоза</td> <td data-bbox="592 324 1034 409"></td> <td data-bbox="1034 324 1353 409"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="327 409 592 495">б) Макса Жаба</td> <td data-bbox="592 409 1034 495"></td> <td data-bbox="1034 409 1353 495"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="327 495 592 580">в) див Фурлан</td> <td data-bbox="592 495 1034 580"></td> <td data-bbox="1034 495 1353 580"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="327 580 592 667">г) везир Јусуф</td> <td data-bbox="592 580 1034 667"></td> <td data-bbox="1034 580 1353 667"></td> </tr> </tbody> </table>	Лик	Дело	Књижевни род	а) миинистар Тоза			б) Макса Жаба			в) див Фурлан			г) везир Јусуф			
Лик	Дело	Књижевни род															
а) миинистар Тоза																	
б) Макса Жаба																	
в) див Фурлан																	
г) везир Јусуф																	
40.	<p>У кућицу испред наслова песме напиши одговарајући број ко је њен аутор:</p> <table data-bbox="359 739 1204 1064"> <tbody> <tr> <td data-bbox="359 739 821 784">☐ Небо</td> <td data-bbox="821 739 1204 784">1. Ђура Јакшић</td> </tr> <tr> <td data-bbox="359 795 821 840">☐ Очију твојих да није</td> <td data-bbox="821 795 1204 840">2. Владислав Петковић Дис</td> </tr> <tr> <td data-bbox="359 851 821 896">☐ Отаџбина</td> <td data-bbox="821 851 1204 896">3. Стеван Раичковић</td> </tr> <tr> <td data-bbox="359 907 821 952">☐ Међу својима</td> <td data-bbox="821 907 1204 952">4. Васко Попа</td> </tr> <tr> <td data-bbox="359 963 821 1008">☐ Подне</td> <td data-bbox="821 963 1204 1008">5. Мирослав Антић</td> </tr> <tr> <td data-bbox="359 1019 821 1064">☐ Плави чуперак</td> <td data-bbox="821 1019 1204 1064">6. Јован Дучић</td> </tr> </tbody> </table>	☐ Небо	1. Ђура Јакшић	☐ Очију твојих да није	2. Владислав Петковић Дис	☐ Отаџбина	3. Стеван Раичковић	☐ Међу својима	4. Васко Попа	☐ Подне	5. Мирослав Антић	☐ Плави чуперак	6. Јован Дучић				
☐ Небо	1. Ђура Јакшић																
☐ Очију твојих да није	2. Владислав Петковић Дис																
☐ Отаџбина	3. Стеван Раичковић																
☐ Међу својима	4. Васко Попа																
☐ Подне	5. Мирослав Антић																
☐ Плави чуперак	6. Јован Дучић																
41.	<p>Заокружи слово испред списка јунака народне песме <i>Женидба Милића барјактара</i>:</p> <p>а) Старац Фочо, Мула Јусуф, Дервиш-ага б) Љепосава, војвода Малета, Вид Маричић в) Дмитар, Богдан, Анђелија</p>																
42.	<p>У кућицу поред тврдње напиши Т уколико је она тачна и Н ако је нетачна:</p> <p>а) Дело <i>Живот и прикљученија</i> је драма Бранислава Нушића. ☐</p> <p>б) Дигресија је обавезно стилско средство сваке лирске песме. ☐</p> <p>в) Стеван Сремац се прославио својом аутобиографијом <i>Поп Ђира и поп Спира</i>. ☐</p> <p>г) Песму <i>Манасија</i> је написао Васко Попа. ☐</p> <p>д) Бајке и баладе припадају и народној и ауторској књижевности. ☐</p> <p>ђ) Главни јунак <i>Писама из Италије</i> Љубомира Ненадовића је Пилип Бакљина. ☐</p>																

43.	<p>Прочитај пажљиво следеће тврдње и одговори на постављена питања:</p> <p>а) Заснива се на непостојању устаљеног броја слогова и акцената у стиху. Посебно се негује од почетка XX века у модерној поезији.</p> <p>Врста стиха на који се односе наведене тврдње назива се</p> <p>_____.</p> <p>б) Назива се још и развијена метафора јер је проширена на део текста или текст у целини. Почива на поређењу и служи да замени основно значење.</p> <p>Назив стилске фигуре на коју се односе наведене тврдње назива се</p> <p>_____.</p> <p>в) Вук Стефановић Караџић ју је називао „мушком” приповетком јер се у њој приповеда „оно што би се могло догодити”. По структури је блиска бајци, али у њој се приказују догађаји који су се стварно могли десити, а нема фантастичних догађаја. Један од најпознатијих текстова њене врсте је <i>Дјевојка цара надмудрила</i>.</p> <p>Књижевна врста о којој је реч у наведеним тврдњама назива се</p> <p>_____.</p>	
УКУПНИ БРОЈ ПОЕНА		

Тест прегледали	
1.	
2.	
3.	